

tatou e, « mai te mea e haapa'o oe i ta'u mau faaueraa e e itoitonoa e tae noa'tu i te hopea e noaa ia ia oe te ora mure ore ».¹⁹

Ua a'o atoa mai Oia ia tatou e, « o vau, o te Fatu, e aroha to'u e te here nei ho'i au ia ratou o te mata'u mai ia'u nei, e e mea au na'u te faatura ia ratou o te tavini mai ia'u mai te parau-ti'a e te parau mau ho'i e tae noa'tu i te hopea ».²⁰

Ia haapa'o tatou i te mau faaueraa a te Fatu e horo'a mai te reira ia tatou i te ti'aturi i roto i te e'a ta tatou i ma'iti, e faati'a ho'i te reira ia tatou ia farii i Ta'na arata'iraa e ta'na haapiiraa a tautoo tamau noa ai tatou, e e horo'a mai ho'i i te puai ia riro tatou mai te Faaora, o Iesu Mesia, e ia ho'i i mua i te aro o to tatou Metua.

Ta'u pure maori râ, ia rohi tatou i te mau mahana atoa ia rahi atu to tatou haapa'o i te mau ture, te mau oro'a e te mau faaueraa o te evanelia a Iesu Mesia ia ti'a Ia'na ia haamaitai hope atu â i to tatou oraraa.

Te faaite papû nei au e, ia haapa'o tatou i te mau faaueraa a te Atua, e horo'a mai te reira i te mau haamaitairaa no te ra'i, te ora nei to tatou Metua i te Ao ra e Ta'na Tamaiti o Iesu Mesia; te Buka a Moromona o te parau ia a te Atua ; e te peresideni Thomas S. Monson e peropheta ia na te Fatu no to tatou anatau, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Harold B. Lee, faahitihia i roto i te Stephen W. Gibson, « Presidency Meets the Press », *Church News*, 15 no tiurai 1972, 3.
2. 1 Mau Arii 11:11.
3. 1 Mau Arii 11:28.
4. 1 Mau Arii 11:31.
5. 1 Mau Arii 11: 38.
6. Hi'o 1 Mau Arii 11:40.
7. Hi'o 1 Mau Arii 12:2-3, 20.
8. Hi'o 1 Mau Arii 12:25-30.
9. Hi'o 1 Mau Arii 14:10, 15-16.
10. 2 Mau Arii 5:1.
11. Hi'o 2 Mau Arii 5:5-6.
12. 2 Mau Arii 5:10.
13. Hi'o 2 Mau Arii 5:11-14.
14. 1 Nephi 2:10.
15. 1 Nephi 3:3.
16. 1 Nephi 3:5.
17. Hi'o *History of the Church*, 1:20-21 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 3; 10.
18. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 160.
19. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 14:7.
20. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:5 ; faahauhia te faatomaraa.

Na Elder David A. Bednar

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

E ma te ara-tamau-maite-raa i te reira

E nebenebe te rave'a faaararaa pae varua... e tauturu i te mau metua o Ziona ia hi'o e ia ite papû no ta ratou mau tamarii.

A ita i maoro a'e nei, te faahoro ra vau i to'u pereoo a haamata ai te topatapata te vero i ni'a i te hi'o. I te tahi a'e pae o te puromu, te hoê tapa'o uira e faaite ra i te parau faaara : « E pape i mua ». Te puromu o ta'u e tere ra e au ra e mea fifi-ore. Area râ, na teie faaararaa faufaa rahi i vaiiho ia'u ia faaineine no te hoê ati mau o ta'u i ore i mana'o e i ore i ite mata atu ra. E a tamau noa'i au i to'u tere i te va-hi i faataahia, ua tamaru vau i to'u pereoo ma te hi'o haere i te tahi atu mau tapa'o ati.

E mea papû te mau tapa'o faaite i roto e rave rahi hiro'a o to tatou nei oraraa. Mai teie te huru, te hoê fiva o te tapa'o matamua ia no te hoê ma'i. Vetahi faaiteraa no te pae o te ihiihi [économie] e te ohipa e faaohipahia'i no te iteraa i te anatau amuri no te huru i roto i te fenua e no te huru ihiihi tupuna. Tei te huru o te area o te ao o ta tatou e ora nei, e farii tatou i te pape pu'e, te hoê heeraa fenua, te mata'i rorofa'i, te tsunami, te mata'i puahiohio e aore râ, te mau tapa'o faaite no te vero to'eto'e.

E haamaitahia'toa tatou e e faaara pae varuahia e te mau tapa'o faaararaa

ei tumu no te parururaa e te faatereraa i roto i to tatou oraraa. A haamana'o na ia Noa i te faaite-raa-hia e te Atua i te mau mea aita â i hi'ohia, e « i tarai ai i te [pahi] ia ora to'na fetii » (Hebera 11:7).

Ua faaarahia Lehi ia faaru'e i te fenua o Ierusalem e ia rave i to'na utua-fare e ia haere atu i roto i te medebara no te mea te mau taata o ta'na i poro i te tatarahapa te hinaaro ra i te haapohe ia'na (hi'o 1 Nephi 2:1-2).

Ua faahereherehia te Faaora Iho na roto i te faaararaa a te hoê melahi. « Inaha, ua fâ maira te hoê melahi a te Fatu faaheitaoto maira ia Iosepha na ô maira, a ti'a a rave i te tamaiti iti e ta'na metua vahine, a mau e Aiphiti, ei reira

parahi ai e ia parau atu vau ia oe ra ; e imi ho'i Heroda i te tamaiti iti na e taparahi » (Mataio 2:13).

Haapa'o i te reo o te Fatu i roto i te hoê heheuraa i iteahia ei Parau Paari : « No te mau ino e te mau uma e vai nei e o te vai â ho'i i roto i te aau o te mau taata opuaraa ino i te mau mahana hopea, ua faaara vau ia outaou na, e te faaara nei ho'i au ia outou na mua roa ra, na roto i te horo'araa'tu ia outou teie parau no te paari na roto i te heheuraa » (PH&PF 89:4).

E mea ti'a i te faaararaa pae varua ia rahi te ara-maitai-raa. Te ora nei outou e o vau nei i roto i te tau « no te faaararaa » (PH&PF 63:58). E no te mea ua e e faarahia tatou, titauhia tatou ia « ara-tamau-maite-raa i te reira », mai ta te aposetolo Paulo i a'o atu (Ephesia 6:18).

Te pure nei au no te arata'iraa a te Varua Maitai, mai tei faaitahia ei rave'a faaararaa pae varua o te tauturu i te mau metua o Ziona ia hi'o e ia ite papû no ta ratou mau tamarii. Teie mau rave'a faaararaa e tano no te mau tamarii no te mau matahiti atoa, e e vaira i roto e toru tuhaa : (1) te tai'oraa e te aparauraa no ni'a i te Buka a Moromona e ta outou mau tamarii, (2) te faaiteraa i te iteraa papû ma te aau tae i te parau mau o te evanelia i ta outou mau

tamarii, e (3) te ani manihiniraa i te mau tamarii ei haapii evanelia no te ohipa eiaha ra ia ohipahia i ni'a iho. Te mau metua o te rave i teie mau mea ma te faaroo e haamaitahia ia ia ite i te mau faaararaa e te mau tapa'o no te tupuraa pae varua i roto e aore râ, te mau tamataraa i ta ratou mau tamarii e ia faa-ineine maitai no te fariiraa i te faaururaa no te haapuai e no te tauturu i teie mau tamarii.

Tuhaa numera hoê : Te tai'oraa e te aparauraa no ni'a i te Buka a Moromona

Ua i te Buka a Moromona i te îraa o te evanelia a te Faaora e o teie ana'e te buka ta te Fatu i faaite papû i to'na parau mau (hi'o PH&PF 17:6 ; hi'o atoa Russell M. Nelson, « Hoê iteraa papû no te Buka a Moromona » *Liabona*, Tenuare 2000, 84). Inaha ho'i, te Buka a Moromona e ofa'i tihi ia no ta tatou faaroo.

Te puai o te Buka a Moromona, no te ume e no te faafariu mai, no te mea ia ua faatumuhia i ni'a i te Fatu ra ia Iesu Mesia e i roto i ta'na mau haapiiraa faauruhia te papû e te maramarama. Ua parau o Nephi e, « te oaoa nei ta'u aau i te parau papû i to'u ra mau taata, ia haapiihia ratou » (2 Nephi 25:4). Te ta'o parau « *papû* » i roto i

teie nei irava aita e faaite ra no te mau mea mâtauhia e aore râ ohie ; teie râ, e faataa oia i te hoê haapiiraa ateate e te ohie ia maramarama.

Te Buka a Moromona o te hoê ia buka tano roa'e i te tahi atu mau buka i te ao nei no te mea ua faatumuhia i ni'a i te Parau Mau (hi'o Ioane 14:6, 1 Nephi 13:40), e i ni'a'toa ia Iesu Mesia, ua faaho'i mai i te mau mea papû e te faufaa o tei rave-ê-hia i roto i te evanelia mau (hi'o 1 Nephi 13:26, 28-29, 32, 34-35, 40). Te faaauraa o teie na mea e piti – te faahi'oraa i ni'a i te Faaora e te papû o te mau haapiiraa – te mana ani-manihini-raa i te ite o te toru o te melo o te Atuaraa, te Varua Maitai. No reira, e parau te Buka a Moromona i te varua e i te aau o te taata tai'o mai te tahi atoa'tu buka o te papa'iraa mo'a.

Ua haapii mai te peropheta Iosepha Semita e, te haapa'oraa i te mau ture e itehia i roto i te Buka a Moromona e tauturu te reira ia tatou ia « haafatatu i te Atua » i te tahi ê atu buka (*Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Ioseph Semita* [2007], 64). Te tai'o-tamau-raa e te aparauraa i te Buka a Moromona, e titau te reira i te mana no te pato'i i te faahemaraa e no te faatupu i te here i roto i to tatou mau utuafare. E te aparauraa no ni'a i

te mau parau haapiiraa e i te mau parau tumu o te Buka a Moromona e horo'a i te mau metua te mau rave'a ia hi'opo'a i ta ratou mau tamarii, ia faaroo ia ratou, ia haapii mai mai roto mai ia ratou e ia haapii ia ratou.

Te feia api no te mau matahiti atoa, tae noa'tu i te mau aiû, e nehehehe e e pahono i te varua taa ê o te Buka a Moromona. Eita te mau tamarii e taa te taatoaraa o te mau parau e te mau aamu area râ, e farii papû ratou i te « varua taa ê » ta Isaia i faahiti (Isaiah 29:4 ; hi'o atoa 2 Nephi 26:16). E faatupu mai te mau uiraa ta te hoê tamarii e ui, te hi'oraa ta te hoê tamarii e opere e te aparauraa i te mau tapa'o pae varua faufaa rahi no te faaararaa oioi. Te mea faufaa roa'tu, taua mau tauaraa parau ra e tauturu ia i te mau metua ia ite te mea ta ta ratou mau tamarii e haapii ra, e mana'o ra, e e farii ra no ni'a i te parau mau e vai i roto i teie buka mo'a no te papa'iraa mo'a, oia'toa, te mau fifi o ta ratou e faaruru ra.

Tuhaa numera piti : Te faaiteraa i te iteraa papû ma te aau tae

Te hoê iteraa papû o te hoê ia iteraa no te taata iho, faatumuhia i ni'a i te iteraa a te Varua Maitai, no te tahi ohipa faufaa rahi mure ore tei tupu, e parau mau ia. Te Varua Maitai, te ve'a afa'ifa'i ia na te Metua e te Tamaiti e te orometua haapii e te arata'i no te parau mau atoa (hi'o Ioane 14:26 ; 16:13). « E na roto i te mana o te Varua

Maitai e ite ai [tatou] i te parau mau i te mau mea atoa ra » (Moroni 10:5).

Te ite e te haapapûraa pae varua o ta tatou i farii no ô mai i te Varua Maitai e mau hopea ia no te heheuraa. Te imiraa e te fariiraa i teie mau haamaitairaa, e titauhia te hoê aau haavare-ore, te mana'o papû, e te faaroo i te Mesia (hi'o Moroni 10:4). E hopoi atoa mai te hoê iteraa papû no te taata iho i te hopoi'a.

E mea ti'a i te mau metua ia ara maitai e ia faaea ara noa ma te aau tae i te tupuraa o te mau rave'a no te faaiteraa i te iteraa papû i ta ratou mau tamarii. Eiaha teie mau rave'a ia faanahohia, ia faaineinehia e aore râ ia papa'ihia. No reira, aita e titauhia te hoê faatureraa no te faaite i te iteraa papû, e rahi â te fanao no te haapiiraa e e vai maoro â te faaûruraa. « Eiaha outou e feruri na mua i te mea ta outou e parau ra ; a haaputu noa râ i roto i to outou mau feruriraa i te mau taime atoa ra te mau parau no te ora, e e horo'ahia mai ia ia outou na i te hora ti'a mau ra te reira tuhaa o te horo'ahia'tu i te taata atoa » (PH&PF 84:85).

Ei hi'oraa, te hoê aparauraa e tupu i te hoê tamaaraa utuafare e tano ia no te hoê metua ia faati'a e ia faaite papû i te mau haamaitairaa taa ê o ta'na i farii i te taime o te mau ohipa i te mau mahana atoa. E eita te hoê iteraa papû e titauhia ia haamata noa na roto i te parau ra e, « te faaite papû nei au ia oe i to'u iteraa papû ». Ia faaitehia ra to

tatou iteraa ma te parau ohie noa e : « Ua ite au e ua haamaitaihia vau e te faaûruraa i te ohipa i teie mahana » e aore râ « ua riro noa te parau mau i roto i teie papa'iraa mo'a ei hoê puna mana no te arata'i ia'u ». E tupu mai te tahi â mau huru no te faaireraa i te iteraa i te taime ratere-amui-raa na ni'a i te pereoo e aore râ te pereoo-uta-raa taata e aore râ i roto i te tahi atu mau faanahoraa.

Te huru o te mau tamarii no te faaiteraa i te hoê iteraa papû faaineinehia e to ratou anaanatae e aore râ to ratou amui-rii-noa-raa mai o te mau tumu faufaa te reira no te mau faaararaa oioi o te pae varua. Te huru-ê-raa o te hoê tamarii no ni'a i te hoê haapiiraa i roto i te tai'oraa papa'iraa mo'a a te utuafare e aore râ te hoê faaiteraa pe'ape'a no ni'a i te hoê parau tumu e te ohiparaa o te evanelia, e riro ia te reira ei maramarama e e tauturaa i te mau metua ia taa maitai i te uiraa taa ê e aore râ te mau hinaaro a te hoê tamarii. Teie mau aparauraa – maori râ i te hinaararaa mau o te mau metua ia faaroo e ia parau ratou – e riro e hoê vahi au maitai e te papû i te fare e te faatupuraa i te aparauraa i ni'a i te mau tumu parau fifi.

Tuhaa numera toru : ani-manihiniraa i te mau tamarii ia ohipa

I roto i te faataa-ê-raa rahi o te mau poieteraa a te Atua, te vaira « te mau mea ia ohipa, e te mau mea ia ohipahia » (2 Nephi 2:14). Ei mau tamarii na to tatou Metua i te Ao ra, ua haamaitaihia tatou i te horo'araa o te ti'amâraa, te ite e te mana no te rave i te ti'amâraa. Haamaitaihia e te ti'amâraa ua riro tatou ei mau ti'a, e ia ohipa mau tatou e eiaha râ ia ohipa-ohie-noa – maori râ ia « imi tatou i te ite,... no roto i te haapii e na roto atoa i te faaroo » (PH&PF 88:118).

Ei mau piahi no te evanelia, e mea ti'a ia tatou ia riro « ei feia rave ho'i i te parau, eiaha ei feia faaroo noa » (Iakobo 1:22). Ia matara to tatou aau i te mana o te Varua Maitai a ohipa-maitai ai tatou i te ti'amaraa e ia ohipa mai te au i te mau parau tumu ti'a – e no te reira te titau manihini nei tatou i Ta'na mau haapiiraa e te mana no te faaiteraa. E hopoi'a mo'a ta te mau metua

ia tauturu i te mau tamarii ia ohipa e ia imi i te ite no roto i te faaroo. E eita roa te hoê tamarii i te mea apî roa no te rave i te hoê tuhaa i roto i teie huru haapiiraa.

Te horo'araa i te hoê taata te hoê i'a e amu ia oia no te hoê tamaaraa. Te haapiiraa i te hoê taata ia tai'a e amu ia oia no te hoê oraraa. Ei mau metua e ei mau orometua haapii i te evanelia, eita outou e o vau nei i roto i te ohipa no te opereraa i te i'a ; tera râ, ta tatou ohipa o te tautururaa i ta tatou mau tamarii ia haapii i te « tai'a » e ia riro mai ei mea aueue ore i te pae varua. E faaotiraa maitai a'e teie opuaraa faufaa mau a faaitoito ai tatou i ta tatou mau tamarii ia ohipa mai te au i te mau parau tumu ti'a – a tauturu ai tatou ia ratou ia haapii na roto i te raveraa. « O tei hinaaro maite i te haapa'o i to'na ra hinaaro, e ite ia i ta'u e haapii nei e na te Atua » (Ioane 7:17). E titau teie huru haapiiraa i te pae varua, i te pae feruriraa e te itoitio i te pae tino e eiaha ra i te faataereraa.

Te ani-manihini-raa i te mau tamarii mai te mau piahi o te evanelia ia ohipa e eiaha ia ohipa-noa-hia i ni'a i te paturaa no te tai'oraa e te parauraa a te Buka a Moromona e te faaiteraraa i te iteraraa papû ma te aau tae i te fare. A feruri na i te hoê pô utuafare i reira te mau tamarii e ani-manihini-hia ai e i ineine ai no te ui i te mau uiraa no ni'a i te mea o ta ratou i tai'o e i haapii i roto i te Buka a Moromona – e aore râ no ni'a i te hoê fifi o tei faahitihia'e na i roto i te hoê aparauraa e aore râ te hoê iteraraa papû ma te aau tae i te fare. E a feruri na, i muri a'e e e ui mai te mau tamarii i te mau uiraa e aita roa te mau metua i ineine maitai no te pahono. E taiâ-rii paha te tahi mau metua i teie huru aparauraa i te pô utuafare. Tera râ, te mau pô utuafare maitai a'e eita e titau-roa-hia te mau ohipa faaineine-a'e-na-hia, tei hoohia, e aore râ te mau mea tei faaitatea-hia e te mau hoho'a. Eaha te hoê tumu faufaa roa no te mau melo o te utuafare i te imi-amui-raa i te mau papai'iraa mo'a e ia faaitihia e te Varua Maitai. « E aita te tahu'a i mana'o e, ua maitai oia i tei faaroo ia'na ra, e ere ho'i te maitai rahi to tei haapii i to tei

haapiihia ;... e ua rave ratou atoa i te ohipa, te taata atoa mai te au i to'na ra puai » (Alama 1:26).

E tauturu anei outou e o vau nei i ta tatou mau tamarii ia riro ei mau haapa'o o te ohipa ra e o te imi ra i te ite na roto i te haapii e na roto i te faaroo, e aore râ e haapii tatou i ta tatou mau tamarii ia tia'i ia haapiihia e ia rave mai te reira ? Ua riro anei tatou ei mau metua o te horo'a i ta tatou mau tamarii i te faito tano o te i'a pae varua no te amu, e aore râ ua riro tatou ei mau tauturu tamau no ratou ia ohipa, ia haapii ratou iho, e ia itoitio e ia tamau maite ? E tauturu anei tatou i ta tatou mau tamarii ia anaanatae i roto i te aniraa, te imiraa e te patotoraa ? (Hi'o 3 Nephi 14:7)

Te haamaitairaa no te taa-maitai-raa i te pae varua o ta outou e o vau nei i farii, e o tei haapapûhia ei parau mau i roto i to tatou aau, eita i te mea horo'a ohie noa i ta tatou mau tamarii. Te haamauaraa no te anaanatae e te haapiiraa na roto i te tai'oraa e na roto atoa i te faaroo, e mea ti'a ia aufauhia no te farii i teie huru haapiiraa no te taata « iho ». Na roto noa i teie rave'a e itehia ai i roto i te varua e e farii-atoa-hia ai i roto i te aau. Na roto noa i teie rave'a e nuu

ai te hoê tamarii i ni'a a'e i te iteraraa pae varua e i te mau iteraraa rau o te mau metua e te feia paari e ia ani i teie mau haamaitairaa no'na iho. Na roto noa i teie rave'a e ineine ai ta tatou mau tamarii i te pae varua no te mau faatioraa o te tahuti nei.

Faufuraa e te iteraraa papû

Te faaite papû nei au e te mau metua o te tai'o pinepine nei e te aparau nei i te Buka a Moromona e ta ratou mau tamarii, e o te faaite papû nei ma te aau tae i ta ratou mau tamarii e o te ani manihini nei i te mau tamarii ei mau piahi no te evanelia ia ohipa e eiaha ia ohipa-noa-hia, e haamaitahia i te mata e ite atea ra (Mose 6:27) e i te mau tari'a e faaroo i te faaoto o te pû (Ezekiela 33:2-16). E farii outou i te iteraraa i te pae varua e te faaururaa na roto i te amuiraa i teie na e toru huru mo'a o te faariro ia outou ei mau taata tia'i i ni'a i te pare no to outou utuafare – « ma te ara-tamau-maite-raa i te reira » (Ephesia 6:18) – no te haamaitairaa i to outou iho utuafare e to outou huaai a muri a'e. Te fafau e te faaite papû nei au i teie mau mea na roto i te i'oa mo'a o te Fatu o Iesu Mesia, amene. ■